

ІНСТРУКЦІЯ
для медичного застосування препарату

КСЕНІКАЛ
(XENICAL®)

Склад:

діюча речовина: 1 капсула містить 120 мг орлістату;

допоміжні речовини: целюлоза мікрокристалічна, натрію крохмальгліколят, натрію лаурилсульфат, повідон К30, тальк;

оболонка: індигокармін Е 132, титану діоксид Е 171, желатин, печатна краска.

Лікарська форма. Капсули.

Фармакотерапевтична група. Засоби з периферичним механізмом дії, що застосовуються при ожирінні. Код АТС А08А В01.

Клінічні характеристики.

Показання. Тривала терапія у поєднанні з помірно гіпокалорійною дієтою у хворих на ожиріння з індексом маси тіла (ІМТ) ≥ 30 кг/м² або пацієнтів із зайвою масою тіла (ІМТ ≥ 28 кг/м²), у тому числі тих, які мають асоційовані з ожирінням фактори ризику.

Лікування орлістатом слід припинити через 12 тижнів у випадку відсутності зниження маси тіла щонайменше на 5 % у порівнянні з початковою масою тіла.

Протипоказання. Синдром хронічної мальабсорбції, холестаза, гіперчутливість до препарату або до будь-яких інших компонентів, що містяться в капсулі, період годування груддю, дитячий вік до 18 років.

Спосіб застосування та дози. Рекомендована доза Ксенікалу для дорослих – по 1 капсулі 120 мг безпосередньо перед прийомом їжі, під час кожного основного прийому їди (під час їди або не пізніше, ніж через 1 годину після їди). Якщо прийом їжі пропущений або якщо їжа не містить жиру, то прийом Ксенікалу також можна пропустити.

Пацієнтам необхідно отримувати збалансовану, помірно гіпокалорійну дієту, яка містить приблизно 30 % калорійності у вигляді жирів. Рекомендується харчування, багате на фрукти та овочі. Добову кількість жирів, білків та вуглеводів слід розподіляти на три основні прийоми їжі.

Збільшення дози Ксенікалу понад рекомендовану (120 мг 3 рази на добу) не призводить до посилення його терапевтичного ефекту. Застосування орлістату супроводжується збільшенням виділення жиру з фекаліями через 24-48 годин після прийому препарату. Після припинення лікування виділення жиру з фекаліями повертається до рівня перед застосуванням Ксенікалу протягом 48-72 годин.

Клінічні дослідження застосування Ксенікалу у хворих із порушеннями функції нирок та/або печінки, а також у дітей віком до 18 років не проводились.

Побічні реакції.**Клінічні дослідження**

Побічні ефекти Ксенікалу у більшості випадків з'являються з боку шлунково-кишкового тракту і пов'язані з фармакологічною дією препарату, що перешкоджає всмоктуванню жирів їжі. До них відносяться жирні виділення з прямої кишки, виділення газів з деякою кількістю виділень, імперативні позиви на дефекацію, стеаторея, почастищення дефекації і нетримання калу. Можливість цих побічних реакцій збільшується при збільшенні кількості жиру у харчовому раціоні. Пацієнтів слід поінформувати

про можливість виникнення побічних реакцій з боку шлунково-кишкового тракту та навчити усувати їх шляхом кращого дотримання дієти, особливо щодо кількості жиру, що в ній міститься. Застосування дієти з низьким вмістом жиру зменшує вірогідність побічних дій з боку шлунково-кишкового тракту і тим самим допомагає пацієнтам контролювати і регулювати вживання жирів.

Зазвичай побічні явища з боку шлунково-кишкового тракту помірні та минуші. Вони, як правило, з'являються на початку лікування (протягом перших 3 місяців), у більшості пацієнтів спостерігається лише один епізод.

Для опису частоти побічних реакцій використовуються наступні категорії: дуже часто ($\geq 1/10$), часто ($\geq 1/100$ до $< 1/10$), нечасто ($\geq 1/1000$ до $< 1/100$), рідко ($\geq 1/10000$ до $< 1/1000$) і дуже рідко ($< 1/10000$), включаючи ізольовані випадки.

Нижче наведені побічні реакції (перший рік дослідження), які базуються на побічних явищах, що виникли з частотою $> 2\%$ і з поширеністю на $\geq 1\%$ більше ніж плацебо у клінічних дослідженнях тривалістю 1 та 2 роки:

Нервова система: дуже часто – головний біль.

Дихальна система, органи грудної клітки та середостіння: дуже часто – інфекції верхніх дихальних шляхів; часто – інфекції нижніх дихальних шляхів.

Шлунково-кишковий тракт: дуже часто – абдомінальний біль/дискомфорт, жирні виділення з прямої кишки, виділення газів з деякою кількістю виділень, імперативні позиви на дефекацію, стеаторея, метеоризм, рідкі випорожнення, почастішання дефекації; часто: біль чи дискомфорт у прямій кишці, м'які випорожнення, нетримання калу, здуття живота*, ураження зубів, ураження ясен.

Нирки та сечовидільна система: часто – інфекції сечових шляхів.

Порушення обміну речовин, метаболізму: дуже часто – гіпоглікемія*.

Інфекції та інвазії: дуже часто: грип.

Організм в цілому та реакції в місці введення: часто – слабкість.

Репродуктивна система: часто – дисменорея.

Психічні розлади: часто – тривожний стан.

*лише специфічні побічні реакції, які виникли з частотою $> 2\%$ і з поширеністю на $\geq 1\%$ більше, ніж плацебо у пацієнтів з цукровим діабетом II типу.

У пацієнтів з цукровим діабетом II типу дуже часто спостерігалась гіпоглікемія і часто – здуття живота. Зниження маси тіла внаслідок застосування Ксенікалу супроводжується покращанням метаболічного контролю у пацієнтів з цукровим діабетом II типу, що може дозволити чи потребувати зниження дози гіпоглікемічних засобів (див. розділ «Особливості застосування»).

У клінічних дослідженнях, що тривали 4 роки, загальна структура розподілу побічних явищ була подібною до такої, яка повідомлялась у дослідженнях тривалістю 1 і 2 роки. При цьому загальна частота побічних явищ з боку шлунково-кишкового тракту, які виникли протягом першого року, зменшувалася з кожним роком протягом 4-річного періоду.

Досвід постмаркетингового застосування

Лабораторні дослідження: дуже рідко – підвищення активності трансаміназ і лужної фосфатази. При одночасному призначенні орлістату і антикоагулянтів зареєстровані випадки зниження протромбіну, підвищення Міжнародного нормалізованого відношення (МНВ).

Шлунково-кишковий тракт: ректальна кровотеча, дивертикуліт, панкреатит, холелітіаз, зв'язок яких із застосуванням препарату не встановлений (частота виникнення невідома). Описані окремі, можливо, серйозні випадки розвитку гепатиту (причинно-наслідковий зв'язок з прийомом орлістату чи патофізіологічні механізми між гепатитом та лікуванням орлістатом не встановлені).

Шкіра і її придатки: дуже рідко – бульозний висип.

Імунна система: рідко – гіперчутливість, яка проявлялася свербіжем, висипами, кропив'янкою, ангіоневротичним набряком, бронхоспазмом та анафілаксією.

Нирки та сечовидільна система: оксалатна нефропатія.

При одночасному застосуванні орлістату і антиепілептичних засобів (див. розділ «Взаємодія з іншими лікарськими засобами та інші види взаємодій») були повідомлення про конвульсії.

Передозування. У клінічних дослідженнях в осіб з нормальною масою тіла і хворих на ожиріння прийом разових доз 800 мг орлістату або багаторазовий прийом препарату по 400 мг 3 рази на добу протягом 15 днів не супроводжувався появою істотних небажаних явищ. Крім того, у хворих на ожиріння є досвід застосування орлістату по 240 мг 3 рази на добу протягом 6 місяців, що не супроводжувалося істотним збільшенням частоти небажаних явищ.

У випадках передозування орлістату повідомлялось або про відсутність небажаних явищ, або небажані явища не відрізнялись від тих, які спостерігалися при прийомі препарату у терапевтичних дозах.

У разі вираженого передозування орлістату рекомендується контролювати стан пацієнта протягом 24 години. За даними досліджень у людини і на тваринах, будь-який системний ефект, який можна було б пов'язати з ліпазоінгібуючими властивостями орлістату, повинен швидко минати. При необхідності проводиться симптоматична терапія.

Застосування у період вагітності або годування груддю.

Немає клінічних даних по застосуванню орлістату у вагітних.

У дослідженнях репродуктивності на тваринах тератогенного та ембріотоксичного ефекту препарату не спостерігалось. Однак при відсутності клінічних даних Ксенікал не слід призначати вагітним.

Виведення орлістату з грудним молоком не вивчалось, тому його не слід приймати під час годування груддю.

Діти.

Клінічні дослідження застосування Ксенікалу дітям до 18 років не проводились.

Особливості застосування.

У довготривалих клінічних дослідженнях у більшості хворих концентрації вітамінів А, D, Е, К та бета-каротину протягом 4 повних років терапії Ксенікалом залишалися в межах норми. Для забезпечення адекватного надходження усіх поживних речовин можна призначити полівітаміни.

У клінічних дослідженнях зниження маси тіла при застосуванні Ксенікалу було менш вираженим у пацієнтів з цукровим діабетом 2 типу, ніж у пацієнтів без діабету. Під час застосування орлістату необхідно моніторувати лікування протидіабетичними лікарськими засобами.

Одночасне призначення разом з циклоспорином не рекомендується (див. розділ «Взаємодія з іншими лікарськими засобами та інші види взаємодій»).

Хворим слід рекомендувати дотримуватись порад з дієтичного харчування.

Можливість виникнення побічних реакцій з боку шлунково-кишкового тракту може збільшуватися, якщо Ксенікал приймають на фоні харчування, багатого на жири (наприклад, 2000 ккал/добу, з них понад 30 % у вигляді жирів, що дорівнює приблизно 67 г жиру). Добову кількість жирів слід розподіляти на три основні прийоми. При вживанні їжі з високим вмістом жиру під час лікування орлістатом вірогідність виникнення побічних реакцій з боку шлунково-кишкового тракту може збільшуватись.

При застосуванні Ксенікалу є повідомлення про випадки ректальної кровотечі. При виникненні важких і/чи постійних симптомів рекомендується подальше обстеження.

Рекомендується застосування додаткового методу контрацепції для попередження можливої неефективності пероральної контрацепції, яка може виникнути у випадку важкої діареї.

Необхідно слідкувати за показниками коагуляції у пацієнтів, які одночасно отримують пероральні антикоагулянти (див. розділ «Взаємодія з іншими лікарськими засобами та інші види взаємодій»).

Застосування орлістату у пацієнтів з хронічними захворюваннями нирок і/чи зменшенням об'єму міжклітинної рідини може супроводжуватись гіпероксалурією та оксалатною нефропатією.

Рідко може виникати гіпотиреоз і/чи бути знижений контроль гіпотиреозу. Механізм цього явища недоведений, однак може мати місце зниження всмоктування солей йоду і/чи левотироксину (див. розділ «Взаємодія з іншими лікарськими засобами та інші види взаємодій»).

У пацієнтів з епілепсією орлістат може дисбалансувати протисудомну терапію шляхом зменшення всмоктування протиепілептичних засобів, що може призвести до виникнення судом (див. розділ

«Взаємодія з іншими лікарськими засобами та інші види взаємодій»).

У фармакокінетичному дослідженні пероральне застосування аміодарону під час лікування орлістатом призводило до зниження системного впливу аміодарону та дизетиламіодарону на 25-30 %. У зв'язку з тим, що фармакокінетика аміодарону є комплексною, клінічне значення цього феномену незрозуміле. Ефект від початку терапії орлістатом у пацієнтів, які вже отримують терапію аміодароном, не вивчався. Потенційно можливе зниження клінічної ефективності аміодарону.

Здатність впливати на швидкість реакції при керуванні автотранспортом або роботі з іншими механізмами. Не впливає.

Взаємодія з іншими лікарськими засобами та інші види взаємодій.

Циклоспорин

При одночасному прийомі Ксенікалу та циклоспорину відзначалося зниження плазмових концентрацій циклоспорину. Це може призвести до зниження імуносупресивної ефективності циклоспорину. Тому одночасне призначення разом з циклоспорином не рекомендується (див. розділ «Особливості застосування»). Однак при неможливості уникнути одночасного застосування орлістату та циклоспорину рекомендують частіше визначати концентрації циклоспорину у плазмі крові після призначення орлістату та після його відміни у пацієнтів, які отримують циклоспорин. Концентрацію циклооспорину у плазмі крові необхідно моніторувати до моменту її стабілізації.

Акарбоза

При відсутності досліджень фармакокінетичної взаємодії слід уникати одночасного застосування орлістату та акарбози.

Антикоагулянти для перорального прийому

При одночасному прийомі з Ксенікалом варфарину або інших антикоагулянтів необхідно моніторувати показники міжнародного нормалізованого відношення.

Жиророзчинні вітаміни

При одночасному прийомі з Ксенікалом відзначалося зменшення всмоктування жиророзчинних вітамінів А, D, Е, К та бета-каротину. Якщо пацієнтові рекомендовані полівітаміни, то їх слід приймати не менш ніж через 2 години після прийому Ксенікалу або перед сном.

Аміодарон

При одночасному застосуванні Ксенікалу та аміодарону спостерігалось незначне зниження рівня аміодарону у плазмі крові. У пацієнтів, які отримують аміодарон, клінічне значення цього явища незрозуміле, однак у деяких випадках може це мати клінічне значення. У пацієнтів, які одночасно отримують орлістат та аміодарон, рекомендується посилення клінічного та ЕГК-моніторингу.

При одночасному застосуванні орлістату і антиепілептичних засобів (вальпроат, ламотриджин) були повідомлення про виникнення конвульсій. Причинний зв'язок не встановлений, однак пацієнтів необхідно моніторувати на предмет можливих змін у частоті і/чи тяжкості конвульсій.

Гіпотиреоз, солі йоду, левотироксин

Рідко може виникати гіпотиреоз і/чи бути знижений контроль гіпотиреозу. Механізм цього явища не доведений, однак може мати місце зниження всмоктування солей йоду і/чи левотироксину (див. розділ «Особливості застосування»).

Відсутність взаємодії

У фармакокінетичних дослідженнях взаємодії з амітриптиліном, аторвастатином, бігуанідами, фібратами, флуоксетином, правастатином, лозартаном, фентерміном, сибутраміном, дигоксином, фенітоїном, варфарином, оральними контрацептивами, алкоголем, ніфедипіном ГІТС (гастро-інтестинальна терапевтична система) і ніфедипіном з повільним вивільненням не відзначалося. Однак необхідно слідкувати за показниками міжнародного нормалізованого відношення (МНВ) при супутній терапії орлістатом та варфарином чи іншими пероральними антикоагулянтами.

Взаємодія з пероральними контрацептивами та орлістатом не була продемонстрована в дослідженнях. Проте орлістат може опосередковано знижувати доступність пероральних контрацептивів і призвести в окремих випадках до неочікуваної вагітності. У випадку важкої діареї рекомендуються додаткові методи контрацепції.

Фармакологічні властивості.

Фармакодинаміка.

Орлістат – потужний і специфічний інгібітор шлунково-кишкових ліпаз, має тривалу дію. Його терапевтична дія здійснюється у просвіті шлунка та тонкого кишечника і полягає в утворенні ковалентних сполук з активною сериною ділянкою шлункової і панкреатичної ліпаз. Інактивований фермент при цьому втрачає здатність розщеплювати жири їжі, що надходять у формі тригліцеридів, і впливати на вільні жирні кислоти, які всмоктуються, та на моногліцериди. Оскільки нерозщеплені тригліцериди не всмоктуються, зменшується надходження висококалорійних компонентів їжі в організм, а це призводить до зменшення маси тіла. (Таким чином, терапевтична дія препарату здійснюється без всмоктування його в системний кровообіг).

Враховуючи збільшення концентрації жиру в калових масах, дія орлістату розпочинається через 24-48 годин після прийому препарату. Після припинення прийому препарату вміст жиру в калі через 48-72 години повертається до рівня, який мав місце до початку терапії.

Фармакокінетика.Всмоктування.

Системна дія препарату є мінімальною. Через 8 годин після прийому препарату перорально незмінений орлістат у плазмі визначити не вдалося, а це означає, що його концентрація нижча за рівень 5 нг/моль після одноразового прийому орлістату в дозі 360 мг.

Загалом після прийому терапевтичних доз виявити незмінений орлістат у плазмі вдалося лише спорадично, при цьому концентрації його були вкрай малі (< 10 нг/мл або 0,02 мкмоль). Ознаки кумуляції були відсутні, що підтверджує мінімальне всмоктування препарату.

Розподіл.

Об'єм розподілу визначити не можна, оскільки препарат дуже погано всмоктується. In vitro орлістат на понад 99 % зв'язується з білками плазми (в основному з ліпопротеїнами та альбуміном). У мінімальних кількостях орлістат може проникати в еритроцити.

Метаболізм.

За даними, одержаними в експерименті на тваринах, метаболізм орлістату здійснюється головним чином у стінках кишечника. Приблизно 42 % від тієї мінімальної фракції препарату, яка піддається системному всмоктуванню у хворих на ожиріння, припадає на два основних метаболіти – М1 і М3.

Молекули М1 і М3 мають відкрите -лактонове кільце і дуже слабо інгібують ліпазу (відповідно у 1000 і 2500 разів менше, ніж орлістат). З урахуванням такої низької інгібуючої активності і низьких концентрацій у плазмі (у середньому 26 нг/мл і 108 нг/мл відповідно) після прийому терапевтичних доз ці метаболіти розглядаються як фармакологічно неактивні.

Виведення.

Основним шляхом елімінації є виведення препарату, який не всмоктався, з калом. З калом виводилося приблизно 97 % прийнятої дози препарату, причому 83 % – у вигляді незміненого орлістату.

Кумулятивна ниркова екскреція усіх субстанцій, структурно пов'язаних з орлістатом, становить менше 2 % прийнятої дози. Час до повної елімінації препарату з організму (з калом і сечею) становить 3-5 діб. Співвідношення шляхів виведення орлістату у добровольців з нормальною і надлишковою масою тіла виявилось однаковим. Як орлістат, так і його метаболіти М1 і М3 можуть піддаватися екскреції з жовчею.

Фармакокінетика в особливих популяціях

Концентрації орлістату та його метаболітів М1 та М3 у плазмі у дітей були такі, як і у дорослих після отримання відповідної дози препарату. Кількість виділення жиру з калом становить 27 % від кількості жиру в харчовому раціоні в групі орлістату та 7 % у групі плацебо.

Ефективність.Ефективність у хворих з ожирінням

Клінічні дослідження продемонстрували, що орлістат знижує масу тіла більш виражено порівняно з лише дієтою. Зниження маси тіла спостерігалось протягом 2 тижнів після початку лікування і продовжувалось протягом 6-12 місяців, навіть в осіб, які не відповіли на застосування лише дієти. Протягом 2 років спостерігалось статистично достовірне покращання метаболічних факторів ризику, асоційованих з ожирінням. Окрім того, відзначалось суттєве зниження жирових відкладень порівняно

з плацебо. Орлістат також продемонстрував ефективність у запобіганні повторному збільшенню маси тіла. При цьому приблизно у половини пацієнтів відзначалося збільшення маси тіла не більше ніж на 25 % втраченої ваги, приблизно у половини пацієнтів не відзначалося повторне збільшення маси тіла або навіть продовжувалося його зниження.

Ефективність у хворих на цукровий діабет II типу

Клінічні дослідження, які проводились протягом 6-12 місяців, продемонстрували, що у хворих на цукровий діабет II типу із зайвою масою тіла або з ожирінням спостерігалось більш суттєве зниження маси тіла порівняно з лише дієтою. Зниження маси тіла відбулося в основному за рахунок зниження жирових відкладень. Незважаючи на застосування цукрознижувальних засобів, у хворих спостерігався недостатній глікемічний контроль до початку дослідження, однак при застосуванні орлістату відбулося статистично достовірне (і клінічно значуще) покращання глікемічного контролю. У хворих на цукровий діабет II типу зниження маси тіла при лікуванні Ксенікалом супроводжується поліпшенням компенсації вуглеводного обміну, що може дозволити і спричинити необхідність зменшити дози пероральних цукрознижувальних препаратів, а також супроводжується зменшенням рівня інсуліну і зниженням резистентності до інсуліну.

Попередження розвитку цукрового діабету II типу у пацієнтів з ожирінням

Клінічне дослідження, яке проводилося протягом 4 років, продемонструвало, що орлістат суттєво зменшує ризик розвитку цукрового діабету II типу на 37 % порівняно з плацебо. У пацієнтів з початковим порушенням толерантності до глюкози ризик розвитку цукрового діабету зменшився на 45 %. Суттєвіше зниження маси тіла спостерігалось в групі застосування орлістату порівняно з лише дієтою і зберігалось протягом 4-річного періоду дослідження. У пацієнтів, які отримували орлістат, відбулося суттєве зниження метаболічних факторів ризику порівняно з плацебо.

Ефективність у підлітків з ожирінням

У клінічному дослідженні тривалістю один рік було продемонстровано, що у підлітків з підвищеним індексом маси тіла, які отримували орлістат, спостерігалось зменшення індексу маси тіла, суттєве зменшення жирових відкладень та об'єму талії і стегон, а також рівня діастолічного артеріального тиску порівняно з підлітками, які отримували плацебо.

Фармацевтичні характеристики.

Основні фізико-хімічні властивості: тверді желатинові капсули № 1, непрозорі, бірюзового кольору, з маркуванням на корпусі «Xenical 120», на кришці – «ROCHE». Вміст капсул – гранули білого або майже білого кольору.

Термін придатності. 3 роки.

Умови зберігання. Зберігати у недоступному для дітей місці, при температурі не вище 25 °С в оригінальній упаковці для захисту від вологи.

Упаковка. Блістерна упаковка по 21 капсулі у блістері. По 1 блістеру (21 капсула) або по 2 блістери (42 капсули) або по 4 блістери (84 капсули) у картонній упаковці.

Категорія відпуску. За рецептом.

Виробник.

Ф.Хоффманн-Ля Рош Лтд, Швейцарія.

Рош С. п. А. Італія, по ліцензії Ф. Хоффманн-Ля Рош Лтд, Швейцарія.

Місцезнаходження.

Грензахерштрассе, 124, СН-4070 Базель, Швейцарія.

Вурмісвег СН-4303, Кайзераугст, Швейцарія.

Віа Мореллі 2, 20090 Сеграте, Мілан, Італія.